

Biuletyn Polonistyczny

27.01.2019

Data wydarzenia: 30.01.2019 g.18:00 - 30.01.2019 g.19:00

Wykład otwarty dr Małgorzaty Misiak „Wrośnięci - wykorzenieni. Łemkowskie losy”

Typ wydarzenia: Wykład

Miejscowość: Wrocław

Organizatorzy: Uniwersytet Wrocławski

Pracownia Badań Humanistycznych nad Problematyką Górską działająca w Instytucie Filologii Polskiej Uniwersytetu Wrocławskiego zaprasza na wykład otwarty dr Małgorzaty Misiak pt. "Wrośnięci - wykorzenieni. Łemkowskie losy".
Wokół książki: *Między Popradem a Osławą*.
Tożsamość kulturowo-językowa Łemków w ujęciu etnolingwistycznym, Profil, Wrocław 2018.

Wykład odbędzie się 30 stycznia 2019 r. w Instytucie Filologii Polskiej Uniwersyteu Wrocławskiego (pl. Nanikera 15a) w sali 140 (pierwsze piętro).

Zapraszamy również na bezpośrednią transmisję z wykładu na stronie <https://www.facebook.com/glkuwr>

Łemkowie to w realiach III Rzeczypospolitej mniejszość stanowiąca grupę ludności autochtonicznej, czyli zamieszkującej terytorium Polski od długiego czasu (od stuleci). Łemkowszczyzna, ich „mała górską ojczyzna”, stanowiła zwarte terytorium usytuowane pomiędzy rzekami: Popradem i Osławą. W roku 1947, w czasie akcji „Wisła”, Łemkowie zostali na mocy arbitralnej decyzji administracyjnej definitywnie pozbawieni ojcowizny i wysiedleni na tzw. ziemie odzyskane, dla nich „na obczyźnie”

W przypadku społeczności łemkowskiej nie można wskazać precyzyjnie miejsca/ miejsc, skąd przybyli jej protoplaści. Z punktu widzenia etnogenezy Łemkowie są więc inni w stosunku do społeczności polskiej (różnią się obyczajami, językiem, wiarą), ale swoi, gdyż jako odrębna grupa kulturowa w pełni ukształtowali się w pasmach polskich Karpat.

Łemkowie wrosli w polski krajobraz społeczno-kulturowy, ich losy pozostają mocno związane z dziejami Polski. Kontekst historyczny stał się kategorią interpretacyjną wyznaczaną wspólnotą doświadczeń historycznych dzielonych przez Łemków z innymi społecznościami. Historia przybrała rolę swoistego katalizatora problematyzowania łemkowskiej kwestii tożsamościowej.

W 1947 dla Łemków ich historia pomimo kilku wcześniejszych dramatycznych przyspieszeń (obóz w Thalerhofie, II wojna światowa) biegnąca spokojnym, uporządkowanym rytmem, utraciła linearny charakter, przybierając kształt punktów i przeskoków. Wydarzenia 1947 roku podzieliły wszystkie indywidualne historie (jak i w ogóle dzieje Łemków) na dwie części (przed rokiem 1947 i po nim). Wyznaczyły, używając terminologii Fritza Schützego, trajektorię wypędzonego. Od tego momentu Łemkowie nie mieli już wpływu na swój los, za nich zdecydowano i o opuszczeniu ojcowizny, i o tym, gdzie będzie ich nowy dom. Rozpoczął się proces wykorzeniania.

„Na obczyźnie” Łemko symbolicznie wciąż związany z Łemkowszczyzną, jednocześnie na nowo rozpoczął budowanie swej kulturowo-językowej tożsamości. Przesiedlenie tym samym dokonało istotnej korekty w zbiorze elementów, składających się na łemkowskie uniwersum tożsamościowe. Pojawił się przede wszystkim, charakterystyczny dla nowych warunków, dualizm widoczny we wszystkich płaszczyznach życia, co przełożyło się na: dwureligijność (obok obecności w kościołach greckokatolickich czy prawosławnych pojawiło się uczestnictwo w nabożeństwach katolickich), dwujęzyczność (obok posługiwania rodzimym etnolektem znacznie częściej niż na Łemkowszczyźnie sięga się po język polski), biterytorialność (obok ojczyzny prywatnej w wymiarze symbolicznym Łemko zyskał realną małą ojczyznę na obczyźnie).

Adres: pl. Nankiera 15a, 50-140 Wrocław

Słowa kluczowe: Łemkowie, kultura, góry, język